

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Holbergsgade 6
1057 København K

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Sendt per mail til: Lise Helene Koustrup (lihko@fvm.dk) og kontorpostkassen (eui@fvm.dk).

§2-høring om udfordringer i EU's fødevarekæde

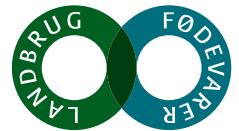
Landbrug & Fødevarer fremsender hermed høringssvar til Fødevareministeriets notat (L24-24) om udfordringer i EU's fødevarekæde, som blev sendt i høring i §2-udvalget den 27. september 2024.

Det ungarske formandskab har taget initiativ til en bred drøftelse af udfordringerne i EU's fødevarekæde med henblik på orientering fra formandskabet og udveksling af synspunkter. Fødevareministeriets notat beskriver en række af de problemstillinger, der må forventes at blive italesat i forbindelse med drøftelserne.

Landbrug & Fødevarer har tidligere i forskellige sammenhænge – blandt andet i tidligere §2-høringssvar – tilkendegivet sin holdning til en række af de emner, som der fremhæves i notatet. Idet der henvises til disse for mere detaljerede beskrivelser, følger der nedenfor en række hovedpointer i forhold til nogle af de nævnte udfordringer.

Det første forhold, der nævnes i notatet, er landmændenes position i fødevareforsyningskæden. Som udgangspunkt er Landbrug & Fødevarer overordnet tilfredse med den regulering, der er på området. I forhold til de overvejelser, der blandt andet gøres af Kommissionen vedrørende den fælles markedsordning og direktivet for urimelige handelspraksisser, er det helt centralt, at den anerkendelse af landmandskontrollerede andelsselskaber, der er i de nuværende reguleringer, fastholdes og styrkes. Andelsorganiseringen er efter Landbrug & Fødevarers opfattelse som udgangspunkt den bedste måde at sikre landmændene den størst mulige andel af værditilvæksten i kæden. Det bør i den forbindelse advares mod, at ny regulering utilsigtet medfører øgede administrative byrder hos landmændene. Der bør derfor som udgangspunkt være tale om frivillige tiltag således, at det nationalt kan vurderes, hvorvidt nye tiltag giver merværdi for landmændene i de enkelte lande. Landbrug & Fødevarer ser frem til muligheden for at kommentere på kommende konkrete udspil fra Europa-Kommissionen.

I forhold til afsnittet om handel tager Landbrug & Fødevarers stillingtagen udgangspunkt i den kendsgerning, at EU er verdens største eksportør af landbrugs- og fødevarer, og at EU – som det fremhæves i notatet – i 2023 havde et rekordhøjt handelsoverskud på €70 mia. Landbrug & Fødevarer er derfor i udgangspunktet kritisk i forhold til yderligere brug af de såkaldte spejlklausuler. Der bør derfor i stedet tages udgangspunkt i, at EU i frihandelsaftaler stiller krav om ækvivalente standarder. Samtidigt bør man være opmærksom

på, at EU og europæiske landmænd – på baggrund af den nævnte status som verdens største eksportør af landbrugs- og fødevarer – risikerer en modreaktion på eksportmarkederne, hvis EU begynder at stille meget rigide krav om fuldstændigt identiske regler for importerede varer.

I forhold til samhandlen med Ukraine skal denne ses i sammenhæng med den igangværende russiske invasion af landet og forhandlingerne om Ukraines optagelse i EU. Men Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at omkostningerne ved en udvidelse skal bæres af det samlede europæiske samfund – og ikke af landbrugs- og fødevarerektoren. Det betyder blandt andet, at den eksisterende associeringsaftale med Ukraine bør revideres på en balanceret måde, fx gennem tilpas lange indfasningsperioder, så producenterne kan tilpasse sig. Det bør også være fokus på, at Ukraine tilpasser sine produktionsstandarder til EU's standarder.

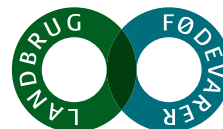
I forhold til kampen mod klimaændringerne spiller landbruget en betydelig rolle som udleder af klimagasser, men også som en sektor, der er meget berørt af konsekvenserne. Blandt andet på den baggrund ønsker Landbrug & Fødevarer en regulering af landbrugets udledning af klimagasser på EU-niveau. Det vil bidrage til at sikre mere ensartede konkurrencevilkår mellem landene og også bidrage til at sikre, at indsatsen gøres der, hvor den er mest omkostningseffektiv. Det er vigtigt, at en fremtidig forordning er baseret på positive incitamenter for landbrugere med fuldt fokus på at opretholde en stor og dynamisk og markedsbaseret landbrugsproduktion i EU. Samtidig er det afgørende, at forskellige modeller undersøges grundigt, før der træffes beslutning om, hvilken model, der skal anvendes.

I forhold til overvejelserne om at udvikle et benchmarkingsystem med henblik på at harmonisere metoderne til bæredygtighedsvurderingerne i EU er det et arbejde, der er mange positive perspektiver i. Men samtidig er det et arbejde, der kan resultere i en betydelig forøgelse af blandt andet registrerings- og dokumentationskravene hos landmændene. Det er derfor vigtigt, at man har fokus på at udnytte allerede eksisterende data – samt at sikre en datakvalitet, så det reelt er muligt at anvende dem som basis for regulering på tværs af medlemslandene.

I forhold til dyrevelfærdsdagsordenen har Landbrug & Fødevarer længe efterlyst et løft af dyrevelfærden på EU-niveau. Som en eksportorienteret sektor er danske landmænd afhængige af fælles EU-regler, og usikkerheden om de fremtidige regler for dyrevelfærd sætter udvikling og moderniseringen af landbrugssektoren i stå, og er en reel trussel for det indre marked, som er grundstenen i EU-samarbejdet.

Vedrørende dyre- og plantesundhed kan Landbrug & Fødevarer bakke op om budskabet i det udsendte notat, om at det er væsentligt, at EU-tiltag er målrettet både forebyggelse og bekæmpelse af plantesygdomme, dyresygdomme og zoonoser, og at der også gennemføres tiltage uden for EU's grænser.

Endelig skal det understreges, at Landbrug & Fødevarer lægger stor vægt på forslaget om nye planteforædlingsteknikker (nye genomteknikker). Det gælder ikke mindst fordi, der er et betydeligt potentiale i forhold til blandt andet at styrke den grønne omstilling. Landbrug & Fødevarer håber derfor, at der snarest kan skabes opbakning til forslaget i ministerrådet.

Afslutningsvist skal det tilføjes, at drøftelsen om udfordringerne i EU's fødevarekæde i vid udstrækning er sammenfaldende med temaet for rapporten fra den strategiske dialog, som blev fremlagt primo september. Landbrug & Fødevarer ser frem til også at bidrage til en vurdering af den rapport.

Med venlig hilsen

Niels Lindberg Madsen
EU-politisk chef

M +45 2724 5623
E NLM@if.dk